

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

26-12-70/7-1-71

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Φερεός*.....
(παλαιότερον ὄνομα: *Συβίσται*.), Ἐπαρχίας *Κορινθίας*
Νομοῦ *Κορινθίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Καραχά-*
λίου Νικολάου.. ἐπάγγελμα *Διδόσκων*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Φερεός Κορινθίας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *11*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μητρούλου Νικολάου*.....

ἡλικία *60*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Αἰόροιτοι* *Χα-*
λαρχεῖον..... τόπος καταγωγῆς *Φερεός*
Κορινθίας.....

β) *Φανέραι Νικολάου*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Διὰ ἐρηρῶν: Λίμνες, Μολώχι:-*
Πηδιονούκι, Διὰ βοειῶν: Κομινιές- Φαρσίμαμος
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; *Χωρίζονται*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μόνας κλπ.
Αἱ πρὸς ἐρηρῶν εἰς τοὺς χωρικοὺς, αἱ πρὸς βοειῶν εἰς Κοινότητα
τα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; *Εἰς μερικὰς περιητώδεις διατηρεῖται εἰς συγκεντρω-*
μένην, εἰς ἄλλας δὲ διανέμονται.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ὁλοχρῶνται καὶ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Μοιρῆται*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεῖν ὑπάφχαυετ. Ἐδιδόμει ἐξ' αὐτῶν κοινόν τινα φενεον.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ὁχι*.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου πρὶ ἐπὶ ἡγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς τὴν Βόχον (Περικὴ Κορίνθου)*.....

β) Ἐπὶ ἡγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται *Ναί* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καύσιν: α) τῆς καλάμιος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μὲ ζῶντιν κὴρον βοῶν καὶ αὐγοπροβάτων...
.....
.....
.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1935*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ μὲν σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1935 αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ τὸ 1948*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐλήφθη ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *τὸ μονόφυλλο ἢ μονόφτερο ἢ Γερμανοὶ ἐν τῇ χωματερᾷ, τὸ δὲ δίφυλλο ἢ δίφτερο ἐν τῇ πετρώδῃ ὁ σιδηροκρῶς καὶ ἡ προμήθεια τοῦ ἐργαζομένου Δεβνι ἢ Κιάτο.*

ἐν τῇ χωματερᾷ, τὸ δὲ δίφυλλο ἢ δίφτερο ἐν τῇ πετρώδῃ ὁ σιδηροκρῶς καὶ ἡ προμήθεια τοῦ ἐργαζομένου Δεβνι ἢ Κιάτο.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

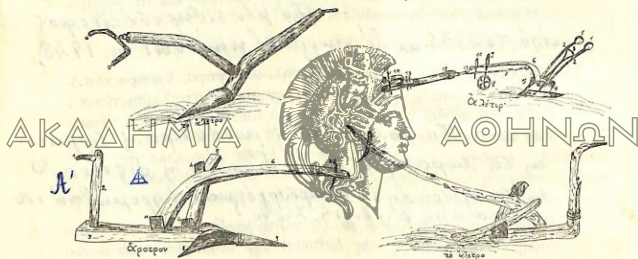

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *ἀπὸ τοῦ 1961*

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἀπὸ τοῦ ἐτος 1954*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ἀπὸ τοῦ 1954*...
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *ἀπὸ τοῦ ἔτους 1950*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ἐκείνου γεωργός. μόνος τ.αυ.*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *ἡ τοῦ Α'. σήμερον δὲν ὑπάρχει.*

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

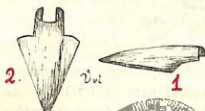
1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο ὕνι ἀρίδ. 1. ἢ το. δια. τὰ. χειρ. εργα. (μαίμωο).
Ἦτο ὕνι ἀρίδ. 2. δια. τὰ. πετρωδῶν. (Π. λείρες).

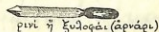
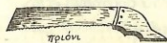
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Ἦτο ὑπονιζόμενον

Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

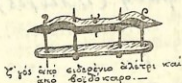

Εἰς μὲν τὰ βιδυρὰ ἐκ βιδυρῶν ἐκ δὲ τὰ ξύλινα
ἐκ ξύλου. (Πλατεῖνι ἢ ὀφειδῶνι).

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάει κλπ.).
Σκεπαρῶνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφάει καὶ ὀφειδῶνι.

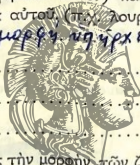

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. **Βο. ἐς, ἡμίονοι, ἱπποὶ καὶ ὄνοι.**
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; **Δύο.**
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; **Ναί.**

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). **Μία μορφή καὶ ἄρχε, ἡ ἐκὸνι φομεν.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. **Ἡ ἐκὸνι φομεν.**
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). **Κουλλερε.**
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; **Εἰς φενιόν. ὅχι.**
- Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Β'

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. Τὸ ζῶον (ἐμβαλὼν) φέρει τὰ γεμα-
ριά, μὲ δυλινὸν, χάντζον ὅθεν, ηἰσώνει, ὁ ἀρσενικός, χάντζον
τῶν τροβημάτων. Τὰ τροβήματα, ηἰσώνοντες, ἡσώνονται πρὸς τὸν
Τὸ δὲ ἄροτρον, ηἰσώνεται, ἐκκινῶνται, μὲ τὰ μηχανήματα, καὶ ὁ ἄροτρος
τῆς ηἰσώνεται, μὲ τὸν χάντζον τοῦ ὀρόρου.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

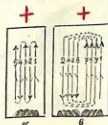
α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ὁ ἄνδρας, ὡς ἐστὶν τὸ πλεῖστον (ἰδιοκτῆτης).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Σήμερον, δὲν γίνεται... ἀροτρίασις, μὲ ξύλινον ἄροτρον.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, ὡς περιεγράφη ἐν παραγράφῳ Β'.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία), μὲ σχοινία τῶν ζῶων, τὰ ὅποια εἶναι δεμένα ἐν τῶν μηχανῶν τῶν ζῶων (μαστιχάκια) καὶ ἐν τῶν μηχανῶν τοῦ ὀρόρου.

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (επίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Ἰσού με πούς δύο φρόγους αἰχλατε με ἀνοιγομένης αὐλακας καὶ αἰχλατε η περιφρειακώς
 ἢ ὀργώνεται περιφρειακώς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ λωρίς, σπορὰς, ἢ σποριές, ντάμιες, θιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἐγίνετο καὶ ἐξαμνησθένει καὶ γίνετο 2. ἐξ ἑξῆς ἢ γερύεται ὅπως ἐκνησθένει...
 Δέχονται...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ; Ναι, με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιοῖται ἄροτρον ; Ὁμοῦ αἰχλατε ὅς ἔδαφος ἐνταῖς γίαν. ἐπὶ αἰχλατε καὶ ἡ κερῶδες.....
- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Πλαγίως καὶ ὕνι...
 Δείκν γραμμὴν.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *ἐν σπορῇ*.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορὰς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Ἐγίνοντο τρεῖς ὀργώματα, κατὰ τὴν αὐτίξιν
τὸ πρῶτον, τὸ μαζομαίρι, τὸ δεύτερον καὶ τὸ
τρίτον. τὸ φθινόπωρον. Ὀνομασίαι: Βαδύ
ὄργωμα - διβόλισμα καὶ γύρισμα.....*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Συνήθως γίνονται δύο. τὸ πρῶτον ὄργωμα
τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ δεύτερον τὸ ἔαριν.*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Δὲν βυνηδίζετο. ἢ ἀγροανέωσεν. ἔφεροντο ἐν αὐτῷ

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Σίτου. ὑφιδύ. τρεῖς. Ἀραβοσίτου. τρία καὶ γυ-*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;.....

Ὁ κάμμος καὶ ἡ γροβιά.....

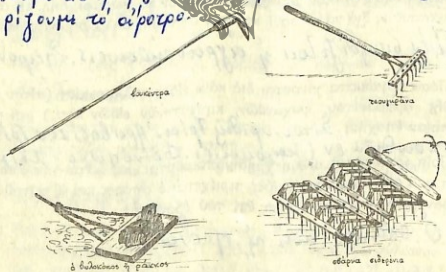
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

..(ἐλλειγομένη μικρὰ εἰδυρά ραϊνδρος ἦτο.
ἔχει παροδεδιδῆ. ἐν τῷ αἵματι τῆς κοινῆς
..(κοιμ. τ. ε. η.)).....

2) Γίνεται μετά το ὄργωμα Ισπεδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ν.αι, δι.β.ο.ζ.ι.ε.μα. μου. ε.β.ο.φ.νι.ε.μα.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲν τὴν εὐαγγελίαν ἀπαγγέλλομε τοῖς βυζαντινοῖς καὶ γένε-
ται κατεπείγουσι τοῦ αἵματος, μὲν τὰν Παναγροῦσαν ἐπα-
βοῦμε εἰς πέτρας καὶ τὰ κόρται καὶ μὲν τὸ ξιόνι παρὰ
ρίξομε τὸ αἶμα.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ὁ κομμάς, ἡ ξυλόφει κομ' τὰ τεταπ' χ'αι.
βυόγιμο κομ' χ'α' βυόγιμοι τὸ βυόγιμοι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ὁνδεῖς ἐν τῷ ὄργωμῳ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Ὁ τὰ ποτίζονται κατὰ τὴν διαρ'κειον τοῦ κα-
θαυαρινοῦ. Ἡ βωροα γίνεται κατὰ χρομ'μοῦ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Τὰ αἶχονα καὶ τὴν β' αἶχονα δὲν ποτίζονται.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Φυτεύοντο ἐν γρονθ'ια κατὰ μ'μ'ος

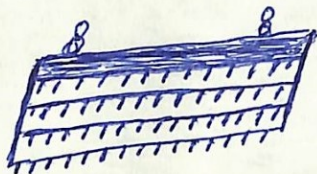
αὐτοῦ.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

ΣΙΔΗΡΑ ΖΒΑΡΝΑ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

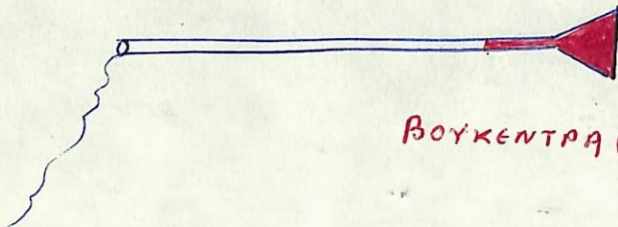
ΑΘΗΝΑΝ

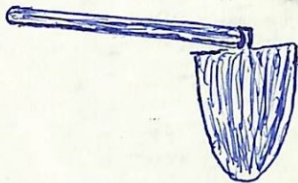
ΤΖΟΥΓΓΡΑΝΑ

ΒΟΥΚΕΝΤΡΑ (ΣΙΟΝΙ).

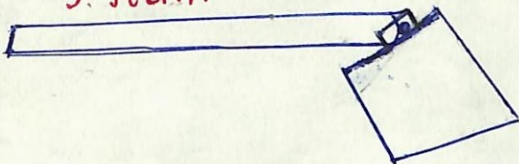
1. ξυνάρι

2. καμμός

3. Τραπί

4. Ξυνάρια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

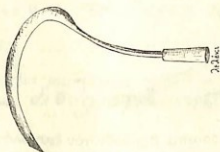
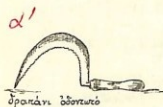

ΑΘΗΝΩΝ

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Με δρεπάνι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Ἦταν ἡτο τοῦ καὶ εἶναι ὁ τύπος τοῦ δρεπανίου (α').

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με κόσσα.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ὁ ὀδοντωτὸς τοῦ δρεπανιοῦ, ὀμαλὴ δὲ με κόσσα.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Κεῖς.*

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Οἱ βιδυροὺρα*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ναυ, εὐε ἀλου. δέν. ἀνρω. εὐ. βαν. λαι. μακονι. κῆ.τ.*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Εἰς. 15.-20. εὐα. το. ε. τα. αἰ. τα. το. ὕ. ἐ. δαί. φους*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Κοι. αἰ. μ. ι. ε.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἰ. δ. οἱ. οἱ. δ. ε. ι. ε. α. ε. αἰ. τα. δ. ε. βουν. ἐπὶ. τοῦ. ἐ. δαί. φους. β. αἰ. χερ. ὀ. β. ε. α.*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

Πο. τα. δε. τα. ὤν. λαι. ε. λαι. ρο. εἰ. δ. ὤ. ε. 5-6. χερ. ι. ε. μου. γ. εἰ. γ. αν. λαι. γ. ι. μοῖ. ρ. ι. α......

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Χερσόβραχ. και. Ζιμαφρία*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι, δι' αὐτὸν τὸν
σκληρὸν ἀπὸ ἄλλου τόπον καὶ ποῖον ; *Θερίζουν. ν. ἀμα
ἀνδρες. και. γυναῖκες. Ναι. ὑπῆρχον. ἐρχεται
θερισται. οἱ. ἀμα. ἔρχονται. οἱ. ἔρχονται. οἱ. ἔρχονται. οἱ. ἔρχονται.
Χερσία*

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χοῦμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχής φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). *Ἀλλοτε. με. ἡμερο-
μίσθιον. και. ἄλλοτε. και. ἀποκοπή. ν. ἐν. ἡ-
δω. ἡ. ἀμοιβή. ἡ. το. ἐ. εἶδος. το. ἡμερο-
μίσθιον. ἡ. το. μετὰ. πειροχί. φαγητοῦ...
και. ὑπῆρχον*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ, αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ναι. αἱ. γυναῖ-
κες. ἔφερον. χεῖρας. και. μανδύαν. οἱ...
ἀνδρες. πρὸς. εἰς. χεῖρας. (καταβόηανον)
διὰ. νὰ. προφυλαίβωνται. ἀπὸ. τῆς. καται-
μιχ*

- ΕΘΙΜΟΥ. Σὺν γυναικὶ τοῦ Πωρεφίου θανὺν δεξιότατα
ἔθηκεν τοὺς αἰθῆναι ἵφο. αἰδερίετο. ἵσα
τροφῇ. ταῖα. (ἐξαιρέσιν γ.) τῶν. πουλιῶν.

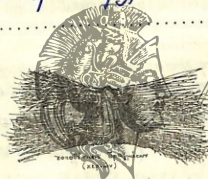
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Θερισμός μετὰ τὸν θερισμόν καὶ τὴν ξήρανσιν ὡς γὰρ νὰ μὴν ἔαν δροσισαί...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέλονοιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἦδ' ἀμαρτύνεται ἐνὶ νύκτι καὶ ῥίγεται...
 αἰετὸς τοὺς νευτέρους. Ἦδ' ἀμαρτύνεται...
 φέρει δ' ἰδίοις ἢ οἱ θηρίοι. Ἦδ' ἀμαρτύνεται...
 ταυροδευτύνεται. εταυροειδῶς. Ἦδ' ἀμαρτύνεται...
 μαρτύνεται, χρυσοειδῶς. εταυροειδῶς...
 βίβωσι. ἢ βούρρα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θηρισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;.....

Ἦδ' ἀμαρτύνεται εταυροειδῶς. Ἦδ' ἀμαρτύνεται...
 καὶ ταυροδευτύνεται. καὶ δειμάτεις.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ τοῦ 1910.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Γίνεται.....*

Πόῦ Μαύριου. μὴν α.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Ὅταν ἡ ἐμπορεία τοῦ αἰθροῦ εἶναι, μετὰ τῆς ἡξαιμυρῆς γίνεσαι μὲ τὸ ἄροτρον, ὅπου δὲ εἶναι μικρὰ μὲ τὸ ξινόρι....*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ναι. Αἱ κτηνο-τροφεὶς ἐσφαιρῶνται πο. φθινόπωρον, ἐν ὅντοις, πρὸ τοῦ κομῆσαι (ἢ γρῶναι) κόψονται μὲ μόββα, ξηραίνονται ἐν τοῖς αἰθροῦς καὶ ἐνταῦθα δένονται δεμάτια καὶ ταφοδεσύνονται ἐν αἰχυρομασίῃ.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Πὼς ὀνοίξι, θυμύδω με μόββαν.*
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) *Ἦδ' ἄνδρ' ἀνὸς γινώσκω· μαίφωρ
μοῦ Ἦδ' ἄνδρ' ἀνὸς γινώσκω· δέω μοῦ.....*
.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρουνται εἰς τὸ ἀλώνι.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησως;

*Θεμωνοστασίον. Τοποθετοῦνται εἰς σωρόν
θυνηδὺς μοῦ τοῦ.....*
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *Ναι, ὑπῆρχεν.....*

*ἀνέκαθεν ἀλώνι μοῦ εἰς ἐγένετο.....
ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα.....
.....*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Μέσα εἰς τοῦ χωρίου μοῦ ἔξω.....*

*ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ χωρίου ἔξω ἀπὸ τοῦ χωρίου μοῦ εἰς μεθυστέραν τῶν
500 μ. ἀπὸ τοῦ χωρίου ὅτι τοῦ χωρίου.....*

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἰσχυρὰ*
ἔχουν ἐναιελοχ. τοῦ ἰδίου του ἀλῳνι. Παλ-
λαίμυς ὁ μὲν ἐναι ἀλῳνι ἀνῆκε ἐν δὲ ἑ. καὶ
ἡ ἐπιβότρεα εἴτοκα τοῖς ὁποῖοις ἀλῳνίζονται μέδεια.
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ;

... Οἰσθ. 10^{ος} τοῦ δίου ἐως 15^{ος} Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἰσχυρὰ καὶ τοῖς*
δύο εἶδη, ἡ τοῦ καὶ με δάπεδον με πλάκες
καὶ με δάπεδον ἐκ χώματος.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἄλῳνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλῳνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθὺς διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων) *(Διὰ τοῖς χωματίζων καὶ ἐπιβότρεα*
γίνεται με πηλόν (ἐπάλειψις) ἐν μὲν τοῦ
βοῶν καὶ ἀχύρων ἐν τοῖς πετράζων καὶ
ἐπιβότρεα καὶ διάφορα χόρτοι.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλῳνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλῳνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁχι, ἐν νύκτι. ὁ μὲν πέντε ἡμέρας
πρὸ τοῦ ἀλῳνισμοῦ.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἄλῳνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

Κνίξι μὲν πέριξ τῶν ἐνύλων τοποθετούμε-
ναι ὀρδίας. Γυρίζοντα τῶν δέντρων.
ἡμέραν καὶ αἰγῶν σουλα. ἔτι περιεβόλουν.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

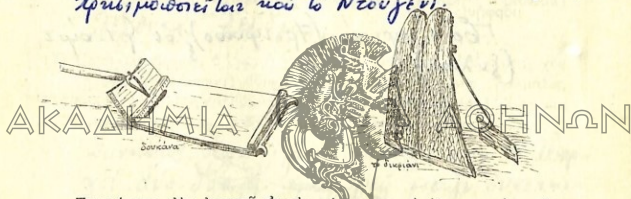
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηχερός,
στρούλουρας, δουκάτη, βουκάτη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Διὰ τῆς μακροσυνέσεως τῶν βλαχύνων νῆρ. γε-
ριφερομένων. τῶν δὲ τῶν δωσίων....
αὐρεταὶ καὶ τῶν γερόμενων. ἡ τῶν μέν, ..
ἡμέραν ὅμως γίνεται μετὰ εἰς τὴν ἐκ τῆς μηχανῆς.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἷς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 φοι. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 δια. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 νιον. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 (ἡ αἰ. αλωνι-)

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των. ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 χρυσιμωσειται καὶ ὁ ντουχένι.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ἡ αἰ. αλωνι-
 ὁμαίαν. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 αἰ. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}
 πούς. ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-} ^{ἡ αἰ. αλωνι-}

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Μία ὥρ. μὲ τὸ πῦρ αἶνα λογιῖν καὶ
ἀνεμῶν μὲ τὴν δύσιν τοῦ γῆδου.....

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Τὸ δριμυιόνι (τριμυριον) τὸ ξιμῶν
(ξύλινο).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

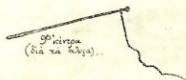
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; . *Ναι*.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Διὰ τὰ βόδια ἢ βοσκῆς καὶ διὰ τὰ
ἀγέλας - μουλάρικα ὁ καμπεύς.....

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

*Διῶμαι οὐ ἔνα διῶμαι
ἑνὴν ἡμέραν*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δέχονται "Διῶμαι",

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγώνιστες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἀγνάλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

*Συνήθως αἱ ζωκίφου μελαινῶν τῶν σῆ. ἑκρ-
χοῖ. δύο-δύο ἢ . . . τρεῖς-τρεῖς μαζὺ βυκεταί-
ρι κωτ. Παλαιότερον ὑπῆρχον εἰδικοὶ ἐλῶνι-
μοί. αἱ ἀλωνίζονται. "οἱ βοσκμοί.δες", . . .*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Οὐ μικραὶ ποσότητες ἐχωρίζοντα μετ' αὐ-
τῶν "κοπάνισμα",*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

*Ἐλέγετο μόθαινος ἢ τὸ ἀπὸ πλάτωνα . . .
μῆκον ἐνός πρ. μέτρον*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *εἰς τὰς φάβαν, εἰς φασκιὰς,
 ρεβύθια, κωνικὰ, ῥ' εἰς εἶλον, ὅτων, ἡρομαί, ζαῖ.*
Περὶ μικροῦ ποσότητος.

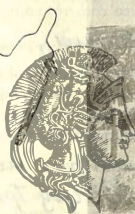

κοπανὸς στρογγυλὸς

ξύλον καμπυλωτὸ διὰ τὸ κοπάσθαι
 μικροῦ ποσότητος...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ἐπὶ δὲ δύο, ἢ, μὲν, ἡμεῖς, οὐδὲν, ἔτι...*
ἡρομαί, ὅτων, ἀνὴρ, ἀμοιβῇ, (δανεισμένοι).....

- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.. εἰς τὰ ἀλώνια ἐπὶ γέφυραι με' μόνον ἐκφορὸν
.. τοῦν διαχωρισμὸν τοῦ ρυθμοῦ

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .. *Ο.Χ.Ι.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ ἔτος 1950.....*

Ἡ δὲ αἰσθ. αἰχμ. ἐδαφ. χιαν. (Ἡλείου)

β'. Λίχνισμα

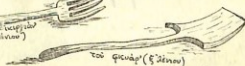
- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦνται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχθῶς : δικριχιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Λειῶμα... λέ. τὸ δικριάνι,*
τοῦ δικριανίου καὶ τοῦ δικριανίου

τοῦ δικριανίου (δικριάνι)

τοῦ δικριανίου (δικριάνι)

τοῦ δικριανίου (δικριάνι)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐθιμμεν. Πρωτοῦ μαχυνθῆ. χαροῖσθαι...
Ἐπονώ. ἐτό. ζεῖναι. ἐλαφρός.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Ποῦ. Σιμριόνι. καὶ. Γενναίρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἀνδρες. καὶ. γυναῖκες.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἐ. ῥοῖσαι. καὶ. ἀίρε. χαρ. ἔται. αὐτὰ. αὐ. ζαί.
Ἐ. καρπὸς. με. τό. Ἐ. τοῦ. ροῖσαι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τούτο. *Πά' εννοῦν με' νον. λα. έχ' αίχυναι. ε' ναι.*

ηρητ. γερμανιστά και καρπολιανικά) και ποτα σπληνικά συν-
 ηθίζεται τούτο. Παλ. Επιστομείνον. Ια. Εχάχυν. Ελ. καί
 συνήδυν. Πίρα. καί. αίτα χωρί. Γετα. αίτ. αύ. αύ.
ο. μορ. π. δ. μέ. λό. β. το. υ. μη. μα......

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Мѣ. Пѣ. Бр. мѣ. в. мѣ.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

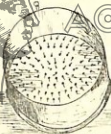
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

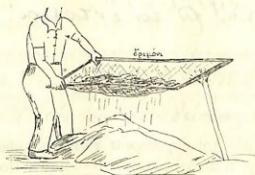
Κόκκινο παλτό διερμάνιο

ΑΘΗΝΑΝ

Καὶ οὕτως ἡ ἀποκρίσις

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Οἱ μικροὶ κοκκοὶ μετὰ τὸ πλύσιμο γ'.....
οἱ μέγας μετὰ τὸ δριμύνε-
μαί τοῦ δέσιμου (χόρται ἀποξηραίνονται ἐν αὐ-
τῷ).

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις, καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Ναι. Μὲ τὸ φτυάρι

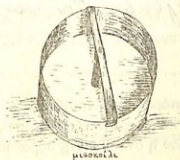
ἐπ' αὐτοῦ κομίζεται καὶ ἐταυρῶν εἰς τὴν
κορυφὴν ἐμπηγνύεται τὸ φτυάρι.....

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἀφαιρουνται.....

γιατὰ θολιὰ τὰ ἐντομα.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

Ἰηρὺ καὶ οὐδ' ἐμὰ πνεύματα ἐξ' ὧν ἀλλήλων... Τό ἐμπροσθεν
ἐξ' ἡμῶν. 1. μὴ δ' = 24. ἀποδείξ. (γ' ἀπό τινος μέθης
ποικίλ. γερμανίδου.)

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἁλώνι ;
 α) τὸ παπαδιάτικο, *Ναὶ καὶ ἡ "Κοντόρα", τοῦ γαιοῦ (40 ὀν.)*
 β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἔχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Γ6' κι 6' = 24 ουσίδες. Αφ' ης γιντο 2 τεκνιμέδες
παινοί. ημετερχίου καφτοι, δηλ. όχι βωρατοι.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) *Ἐκτὸς τοῦ ἀποθήκευ. τοῦ οἰκίου, τοῦ*
δεχόμενοι καὶ ὄντι,

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *εἰς τὴν αὐραμαχίαν*.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

*Μετά τὸν θείον, διατρέχοντος τοῦ μαχίτε-
ρα (ἐν τριῶν) σταχύναι*.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Οὐχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίes, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Δεν ἐκνυθίζεσθε οὔτε ἐκνυθίζετο αἰναιμοί
φωτιάς ἐξ τῆς περιόχης φενοῦ*.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίδς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

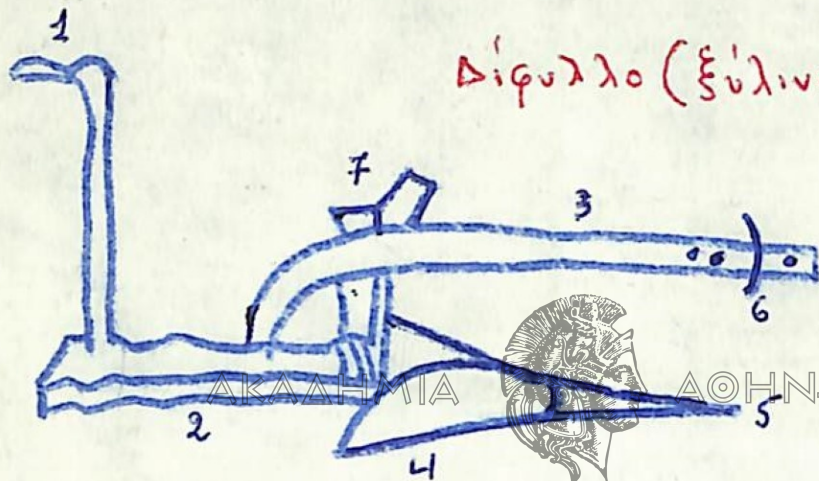

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

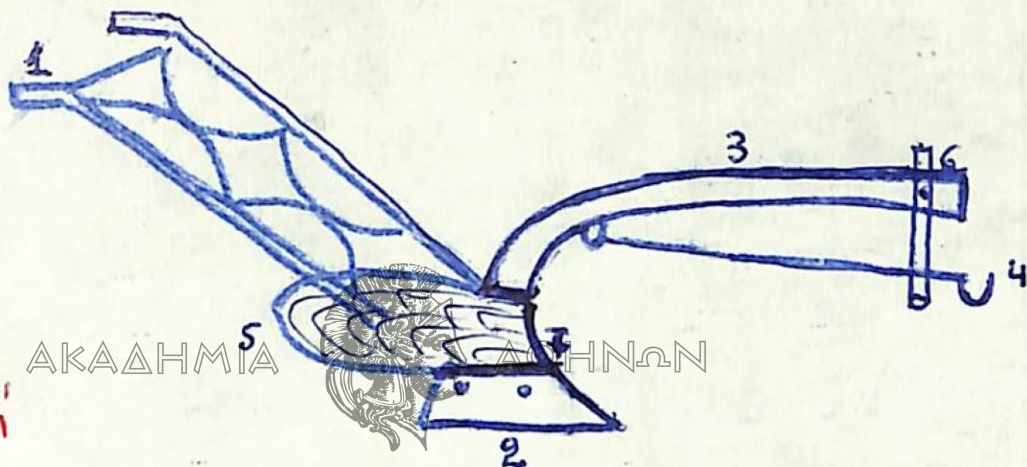

Δίφυνλλο (ξύλινο).

1. Χερσολαβή
2. Αίχλητροσηόδα
3. Ξαβούρι

4. Φτερά
5. Ύψι
6. Πρόγγα
7. Κουρούνα.

Β' Μονόστερο ή Γερμανό

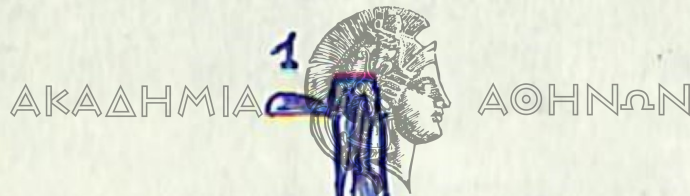

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

- 1. χειρολαβή
- 2. έμβολο
- 3. βραχίονας
- 4. γάντζος
- Φτερό
- κλειδί
- Σηαίθη

Α' Δίφυλλο ἢ δίφυτρο (βιδυροῦν)

1. χερσολαβή
2. ὕψι
3. σταβαίρι
4. ἀλετροσηόδα
5. φτερά
6. κουρούνοι
7. πρόγχοι ἢ κλειδί

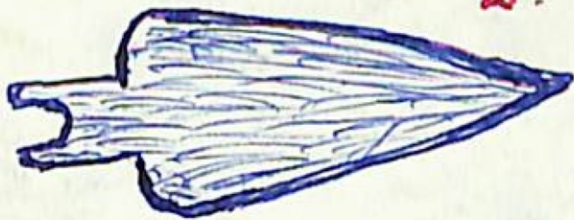

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2.

1

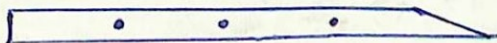
1. Παλαίντσα
2. Τραβηχτά
3. Πανωκαίγουλο
4. Πικρία
5. Γάντζος
6. Κλειδί αρότρου
7. Αρότρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1. Σηαΐδη Διφτέρου

ΑΘΗΝΩΝ

2. Σηαΐδη μονοφτέρου (Γερμανῶ)

1. Δρεπάνι

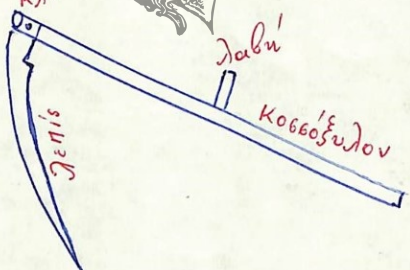

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

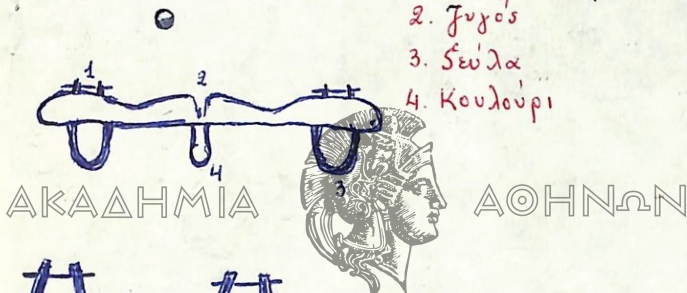
Κλειδί

Δαβή

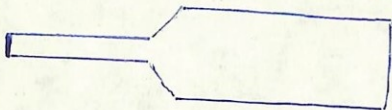
2. Κόβρα

1. Μηριεύλι
2. Τυγός
3. Σέυλα
4. Κουλούρι

1. Τέυλα.

1. Κόρανος

2. Διυρδίνι

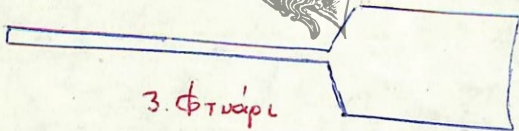

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

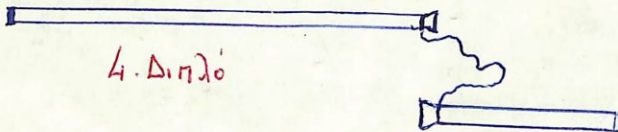

ΑΘΗΝΩΝ

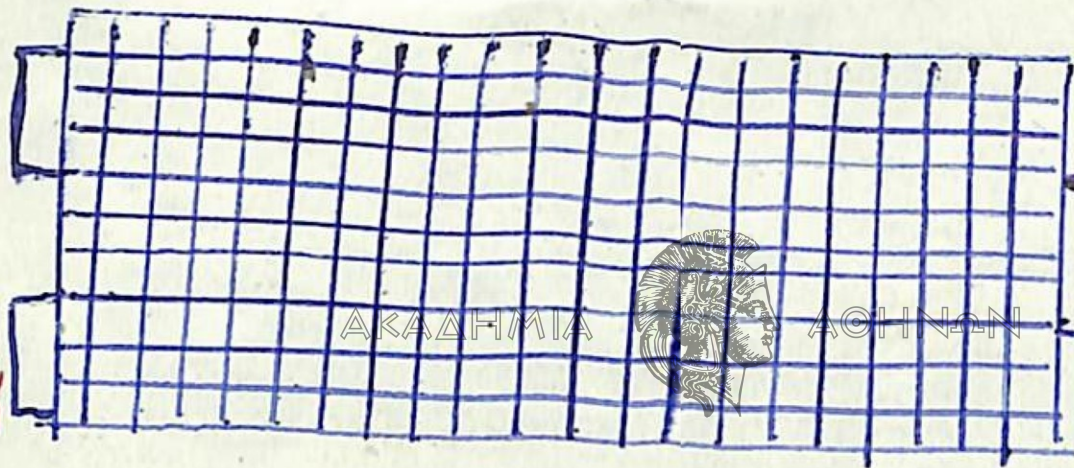
3. Φτυάρι

4. Διηλό

Δριμόνι

Χειρογράφι

Συρίξις 6ε
δ' αλφ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Τοῦ χωρῆσιμου βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν ἐπαρὰ τῶν Σιμητρισιμῶν μέχρι τοῦ ἀδωνιεῖς καὶ τῆς ἀποδημείας αὐτῶν εἰς τὴν περιοχὴν ΦΕΝΕΟΥ - ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Τὸ χωρὶον Φενεὸς εὑρίσκεται εἰς τὴν ὀρεινὴν Κορινθίαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Κράϊδη καὶ ἔχει ὑψόμετρον 1000 μ. Ὁ πληθυσμὸς του ἀνέρχεται εἰς 400 κατοίκους. Οἱ καίτοιμος τοῦ χωρῆσιμου, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐγκαταστάσεως των εἰς τὴν ἐπιμερινὴν περιοχὴν (ἀπὸ τοῦ 1830), ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν εὐχρόνως. Εἰς τὴν τομέα τῆς γεωργίας ὁ τρόπος καλλιέργειας ἦτο μέχρι τοῦ ἔτους 1940 πρωτόγονος καὶ ὑπογεώδης. Μὲχρι τοῦ ἔτους 1940 τὸ πρῶτον ἀνδραγαδῶντο αἱ ἐξῆς ἐργασίαι: ἀποκαταστάσις διὰ τὴν ἐπαρὰ, ἐγκαταστάσις ἀδωνιεῖς καὶ ἀποδημείας τῶν Σιμητρισιμῶν.

Τὸ ξυλόλεκτρον ἦτο τὸ μοτακιδιὸν αἶμα μὲ τὸ ὁποῖον ὠρχάνοντο σ' ἄγροισι. Ἡ ζωὴν κτήνη (φουεῖς) ἦτο τὸ μόνον δίψασμα. Ἡ κατὰ τὴν γεωργίαν τῶν ζῴων (βοσκήματα) ἐγένετο διὰ τῆς χειρὸς. Τὸ δρέπανον ἦτο διὰ τὸν δρεπιδιόν, οἱ δὲ "βοσκαίτες", διὰ τὸν ἀδωνιεῖς τῶν διπλῶν. Μὲ τὸ λεγόμενον "λίχνισμα", ἐγένετο ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ μαρῆτος ἀπὸ τὰ ἀνύρα. Ὁ μαρῆτος εἶνα-
δριζέτο ἀπὸ τὰ λεγόμενα "νόμισα", μὲ τὸ δριμόνι. Αἱ νομολογίαι αἱ ὑπαρχονταὶ εἶμερον τοῦ εἶτον ἦσαν ἀγνωστοί. Ἦτο γνωστὸν μόνον "τὸ ἀεωρόσταρο", καὶ τὸ "μαυραγίνε", μὲ τὸν "μυρινιά",

ἀπὸ τοῦ ἔτους 1940 καὶ ἐντεύθεν ὁ τρόπος καλλιέργειας τῶν Σιμητρισιμῶν ἐβελτιώθη οὐδένως.

Τὸ ξυλάτερον ἀντικατεστάθη ἀπὸ τοῦ εἰδυροῦν
"δύτερο" ἢ "δύφυλλο", ἐχρησιμοποίηθη καὶ ἕτερον
ἄριστον καὶ λεγόμενον "μόνοτερο", ἢ "μόνοφυλλο",
ἢ "Γερμανό", (διὰ τὰ χιματερά χιμαίφια) καὶ τέλος
ἤλθε ἡ βεφαί του "Τραυτέρ",.

Τὰ χιματὰ διηάεσθαι ἤρχισαν καὶ χρησιμοποιοῦνται
πολλὰ, ἡ δὲ καταιετοφὴ τῶν δίφυλλων καὶ γίνεται
διὰ ραϊνίσματος μέφαιμα (διδανιοῦτόναι).

Οἱ ἰομήνες, χρησιμοποιοῦνται πλέον διὰ τὸν δι-
ερόν, ὁ δὲ ἀλωναίος γίνεται ἀπὸ τοῦ λεγόμενου
"ἀλωναίος" τυροτύματος.

Οὕτω, οἱ γεωργοὶ ἐπέτυχον μὲν ὀλιγότερον, ἀλλὰ ἐπέ-
μακρυν καὶ ἐνδυχρονίσθησαν ἔργασίον καὶ μα-
κρότερον, τὸν ὑπερδιπλασιασμόν τῆς παραγωγῆς
εἰς ἑκατὸν εἶδος. "Ὁ Τραυτέρ" καὶ "νούμερο",
ἢ "βύτερο", καὶ ἄλλες παλαιαὶ εἰσὶν εἰς τὸν πλέον
γνωστὴς ἐκ τούτων γεωργῶν τῆς περιφέρειας Φενεοῦ.

Οἱ γεωργοὶ βοηθούμενοι ἐπὶ πλέον καὶ ἀπὸ τὸν
Γεωπόνον τῶν Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν Γαύρας ἐβελτί-
ωσαν ἐν περιεσσότερον τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα
τῶν παραγομένων γεωργικῶν εἰδῶν.

Ὀνοματεπώνυμον καὶ στοιχεῖα πληροφοριῶν Γεωργῶν:
ΜΗΤΡΟΠΟΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἐν Φενεοῦ Κορινθίας, ἐτῶν
60, ἀπόφοιτος Σχολαρχείου.

Στοιχεῖα Συλλογῆς:

ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο
εἰς Φενεὸν Κορινθίας ἀπὸ 26 Σεπτεμβρίου 1970 ἕως
7^{ης} Νοεμβρίου 1971.

Ὁ Συλλογὴς

Νίκος